

När Tempo kom till stan

Av Helena Karlsson

I dagarna (augusti 2015) är det 50 år sedan varuhuset Tempo öppnade i Eskilstuna. Invigningen den 2 september 1965 lockade tusentals nyfikna till betonghuset med marmorfasad, där BM-orkestern underhöll fram till dess att dörrarna slogs upp under trumpetfanfar. Öppningsdagen avslutades med stort fyrverkeri från Strömsholmen. Det var ingen tvekan om att Tempo hade kommit till stan!

Kön av förväntansfulla ringlade lång när dörrarna öppnades på invigningsdagen. Foto: Studio Aarni/Arkiv Sörmland

Det nya varuhuset hörde till Tempo-kedjans största och mest exklusiva men var knappast bland de första i Åhlén & Holms ägo. 57 varuhus hade det hunnit bli runt om i landet innan det i Eskilstuna stod klart sensommaren 1965, som det första i Sörmland. Kedjans flaggskeppsbutik på Klarabergsgatan i centrala Stockholm hade invigts så sent som året innan. Den blev något av kronan på verket i företaget Åhlén & Holms utveckling från liten postorderfirma med adress Insjön, Dalarna, till nationell varuhuskedja med Stockholm som säte.

Varuhuset i Eskilstuna var visserligen det 58:e i ordningen, men det gick inte att ta miste på stoltheten och glädjen över den nya anläggningen från ägarhåll. Strax innan dörrarna slogs upp på invigningsdagen samlades hela personalen i varuhusets entré för att lyssna till högtidligt tal av direktör Gösta Åhlén - grundaren J P Åhléns son som hade övertagit ledningen för företaget vid faderns bortgång och som framgångsrikt satsat på varuhusbyggande framför postorder. Efter talet överlämnade han nyckeln till nya varuhus-

chefen Ingemar Zäll.
"Varsågod, här får ni ett
varuhus..." som tidningen
Folket uttryckte det.

*Direktör Gösta Åhlén önskade den
samlade personalen lycka till inför
öppnandet. Foto: Studio Aarni/Arkiv
Sörmland*

Vad var det då som vän-
tade premiärbesökarna

när klockan äntligen slog 10 och dörrarna med de toppmoderna automatiska dörrstängarna (för övrigt de första i Eskilstuna) öppnades? Ett ljusst, rymligt och kundvänligt shoppingparadis med 30 avdelningar i två våningar - om vi ska tro omdömena från invigningen. På gatuplanet låg den stora livsmedelsavdelningen med delikatessdisk och charkuteri med lokalproducerat från Slakteriföreningen. Utöver färskvarorna uppgick antalet varuslag till omkring 4 000. Bara i ostdisken kunde nästan ett hundratal olika sorter erbjudas. I brödhyllorna lockade dagsfärskt matbröd och konditorivaror från varuhusets eget bageri. Till livsmedelsavdelningen kom dessutom varje morgon nya färskvaror med lastbil från Åhlén & Holms centralpaketering i Stockholm, varor som "samtliga är försedda med tydliga etiketter där bl.a. sista försäljningsdagen är angiven" - en nyhet för konsumenterna vid denna tid.

Till varuhusets andra våning tog sig besökarna med rulltrappa, också det en nymodighet. Bara ett halvår tidigare hade Eskilstuna fått sin första rulltrappa då varuhuset Domus invigdes. Tempo ville inte vara sämre. På ovanvåningen fanns förutom konfektion, skor, specialinredd babyavdelning och husgeråd också bland annat en cafeteria där besökarna kunde avnjuta fikabröd, varmrätter och grillmat. Ytterligare en halvtrappa upp låg möbelavdelningen.

*Det var trångt bland hyllorna på
premiärdagen. Foto: Studio Aarni/
Arkiv Sörmland*

Ett annat dagsaktuellt inslag var Topp-skivbaren, som specialiserat sig på den populära popmusiken. Här kunde ungdomarna lyssna på sina favoritartister i en sprillans ny musikanläggning. Ett annat tecken i tiden var den väl tilltagna garagevåningen, "för de alltmer bilburna kunderna." Hissar tog besökarna direkt från parkeringen in i affären. För den som behövde fanns även rullstol att låna i garaget, allt för att förenkla tillgången till varuhuset. Kundkorgen kunde dessutom tas med till bilen efter avslutade inköp och där lämnas till garagevakten. Det satsades med andra ord medvetet på "service och bekvämlighet åt bilkunderna, något som är nödvändigt i dagens läge", som det konstaterades i lokalpressen.

Ett varuhus av Tempos storlek krävde mycket personal, särskilt som Åhlén & Holm satsade stort just på kvalitet och service. 200 personer skulle nyanställas inför invigningen, en inte alldeles enkel uppgift kan tyckas men rekryteringen verkar ha gått som på räls. Orsaken? En medveten satsning från företagets sida på en "kvalitativt god yrkesgrupp" – husmödrarna.

Det behövdes många olika yrkeskategorier på ett stort varuhus som Tempo. Uppåt hundra husmödrar anställdes inför invigningen. Foto: Studio Aarni/Arkiv Sörmland

Nästan hälften av de nyanställda kom just från denna grupp. Genom att varuhuset kunde erbjuda halvtidsanställning blev det möjligt för kvinnorna att kombinera yrkesliv med ansvaret i hemmet. Varhuschefen Zäll förklarade satsningen för Eskilstuna-Kuriren: "- Husmödrarna är en yrkesgrupp som dels tidigare varit verksamma i affärlivet och dels genom sina praktiska kunskaper som husmoder bättre kan stå kunderna till tjänst med råd och upplysningar."

Sedan invigningsdagen sensommaren 1965 har nu ett halvt sekel gått och mycket har hänt sedan dess. Under 1970-talet slogs Tempo samman med EPA och i mitten av 1980-talet bytte kedjan namn till Åhléns - så också i Eskilstuna där själva Tempo-huset dock numera inrymmer annan verksamhet.